

ДК 327(73)

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ЗІ США ПРОВІДНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ АКТОРІВ

Мітрофанова О. О.

Кандидат політичних наук, старший науковий співробітник Державної Установи «Інститут всесвітньої історії НАН України».

Анотація. *Партнерство єдиної світової наддержави з провідними акторами Європи значним чином впливає на сучасний світоустрій. На сьогоднішній день однасторонність у прийнятті рішень країнами євроатлантичного простору сприяє швидкому врегулюванню криз, тоді як протилежні підходи або навіть шпигування за країною-партнером руйнує трансатлантичну солідарність.*

Стратегічне партнерство провідних європейських акторів зі США визначає архітектуру європейської безпеки. Досліджуються спільні засади, тенденції розвитку та відмінності у встановленні партнерства з єдиною світовою наддержавою потужних європейських країн, особливо в контексті співробітництва в безпековій та військовій сферах.

Стратегічне партнерство зі США провідних європейських акторів в історичній перспективі містить різні основи. Становлення відносин зі США деяких європейських держав прямо протилежні – від війни США з Великою Британією за незалежність до союзу у цій війні США з Францією. На початку XXI століття «особливі відносини» Великої Британії зі США, які найбільш відповідають моделі стратегічного партнерства, продовжують успішно функціонувати. Країни плідно співпрацюють у військовій та розвідувальній царині, Велика Британія має надзвичайно високий ступінь довіри до США, будучи залежною від них у виробництві ядерної зброї, тоді як Франція має власне незалежне виробництво свого ядерного арсеналу. Ситуативне стратегічне партнерство Франції з США містить елементи суперництва та відмінність концепцій щодо майбутньої системи європейської безпеки. Незважаючи на те, що США мають глобальний вплив на стратегічний простір, ця країна зацікавлена в партнерстві з Німеччиною та Італією через їхнє геополітичне розташування та вплив в Євросоюзі. Виважена співпраця з Німеччиною, яка претендує на лідерство в Євросоюзі, є запорукою гармонійних відносин офіційного Вашингтону з ЄС, а підтримка Італією американського зовнішньополітичного курсу має суттєву значущість для американської присутності в Середземномор'ї, їхньої військової оперативності та врегулюванні криз в цьому регіоні.

Ключові слова: *Велика Британія, ЄС, Італія, НАТО, Німеччина, стратегічне партнерство, США, Франція.*

Постановка проблеми. *Партнерство єдиної світової наддержави з провідними акторами Європи значним чином впливає на сучасний світоустрій. На сьогоднішній день однасторонність у прийнятті рішень країнами євроатлантичного простору сприяє швидкому врегулюванню криз, тоді як протилежні підходи або навіть шпигування за країною-партнером руйнує трансатлантичну солідарність.*

Мета статті – Дослідити становлення та розвиток стратегічного партнерства провідних європейських акторів зі США у безпековій і військовій царинах і проаналізувати його

подальші перспективи. Виходячи з того, що стратегічне партнерство США з провідними європейськими акторами значним чином визначає архітектуру світової безпеки, нагальним постає питання, як з'ясувати спільні засади, тенденції розвитку та відмінності у встановленні партнерства потужних європейських країн зі США, особливо в контексті прогнозування успішності його майбутнього функціонування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Переважна більшість публікацій присвячена зовнішній політиці певної держави. Серед вітчизняних учених можна виділити праці з політики США Є. Камінського, І. Погорської, О. Потехіна, з політики Франції В. Манжолі, Німеччини – А. Кудряченка. Варто виокремити іноземних вчених – американських науковців таких, як Р. Перл, Р. Хаас, фахівця Г. Люндестада, праці яких присвячені саме відносинам США з європейськими партнерами.

Основні результати дослідження. *«Особливі відносини» Великої Британії зі США.* Становленню стратегічного партнерства Великої Британії зі США передував цілий період історичного розвитку, за якого північноамериканська колонія Сполученого Королівства виграла війну за незалежність та провадила власну політику самоствердження, не маючи достатньої довіри до колишньої метрополії. Зокрема, американська доктрина ізоляціонізму не сприяла поживленню партнерства.

Саме чинник співробітництва у військовій царині під час другої світової війни змінив ситуацію. Прем'єр-міністр Великої Британії У. Черчилль у 1946 році охарактеризував як «особливі відносини» співробітництво зі США. Неабияку значущість для поглиблення американо-британських відносин мала співпраця керівників двох держав: президента США Ф. Рузвельта та прем'єр-міністра Сполученого Королівства У. Черчилля.

Далі, безпековий та військовий чинники стали осердям особливих відносин між двома країнами. Обмін розвіданими був не тільки важливим фактором зростання рівня довіри у двосторонніх відносинах США з Великою Британією, але й сприяв укладенню у 1947 році між цими державами таємної угоди UKUSA Agreement, яка започаткувала історію Ешелону, а саме: об'єднала потужні ресурси двох країн для глобального електронного спостереження або шпигунства. Агентство національної безпеки США та Центр урядового зв'язку Великої Британії стали основою для цієї системи, до якої пізніше приєдналися Канада, Австралія і Нова Зеландія. Суттєво, що підрозділи технічної розвідки США та Великої Британії, засновані у період Другої світової війни, ввійшли в Ешелон. При цьому союзник по антигітлерівській коаліції – Франція, країна, яка стане членом НАТО, не була залученою до проекту, що є одним з прикладів того, що відносини США та Великої Британії насправді набували виміру стратегічних, тоді як Франція залишилася осторонь цього проекту.

Наступний проект, в якому проявилися особливі відносини двох держав, стала ядерна програма Великої Британії. Спочатку ця країна 1948 року надала свою територію для розміщення американської ядерної зброї, бомбардувальників. Потім озброїлася власними ядерними силами, частина виробництва обладнання яких залежить від США, зокрема, корпуси британських боеголовки виробляються в США.

Взаємна підтримка та спільні військові інтервенції характеризують особливі відносини Великої Британії і США.

Зокрема, у Фолклендській війні Великої Британії з Аргентиною варто виокремити окремий епізод, а саме: 2 травня 1982 року отримавши дані від космічної розвідки США про розташування цілі британський атомний підводний човен «Конкерор» атакував та потопив єдиний аргентинський крейсер «Генерал Бельграно» [1].

Події 11 вересня 2001 року спричинили питання позиціонування Великої Британії у війні з міжнародним тероризмом, яка була проголошена президентом США Джорджем

Бушем-молодшим. Прем'єр-міністр Сполученого Королівства Тоні Блер приєднався до цієї війни і, таким чином, Велика Британія взяла участь у бойових діях проти «Аль-Каїди» та уряду Талібану 2001 р.

У березні 2003 року США за ініціативою президента США Д. Буша- молодшого разом з Великою Британією провели військову інтервенцію в Ірак під приводом розробки останнім зброї масового знищення. Суттєво, що втручання не було підтримано ані Радою Безпеки ООН, ані провідними європейськими державами: Францією, Німеччиною та Бельгією. Велика Британія підтримала свого партнера по особливим відносинам, хоча це й призвело до падіння популярності і погіршення іміджу прем'єр-міністра Т. Блера. Роль Великої Британії у міжнародній коаліції було важливою – 98% військ було надано США та Великою Британією.

Згідно розрахунків британських правозахисників з 2003 року в Іраку загинуло 151 тисяча людей [2].

Між тим, прихильність до стратегічного партнерства зі США у врегулюванні криз не є автоматичною і не завжди отримує підтримку громадян Великої Британії. Зокрема, британська участь у війні в Іраку була достатньо негативно сприйнята всередині самого Сполученого Королівства.

Американська дилема Франції. Стратегічне партнерство Франції зі США має свою історію та прикметні особливості. Відомо, що під час війни США за незалежність 6 лютого 1778 року було підписано американо-французьку угоду про дружбу і торгівлю. Отже, Франція надала воєнну та економічну допомогу США і, таким чином, стала союзником США у війні та супротивником Великої Британії.

Даний факт дає право політикам обох держав взаємно визначати країну-партнера як найдавнішого союзника. Прикметно, що залежно від обставин пригадування цієї значної історичної події може спричиняти хвилювання країн, які претендують на особливі відносини зі США. Зокрема, прикладом цього є реакція занепокоєння політиків Великої Британії на визначення Франції у 2013 році державним секретарем США Джона Керрі «найдавнішим союзником».

Хоча Франція і підписала у Вашингтоні 4 квітня 1949 року Північноатлантичну угоду, характерною особливістю цієї країни є те, що, незважаючи на суттєву різницю потенціалу зі США, французькі керівники провадили доволі незалежну політику. Більш того, невдоволення США не зупиняло французьких політиків від провадження особливої політики в НАТО, прийняття рішень, які не подобалися США, та створення 3-го у світі ядерного арсеналу, який знаходився виключно під командуванням французького президента, і заради якого де Голль вивів Францію з військових комітетів НАТО у 1966 році, а президент Ніколя Саркозі повертаючи країну в ці структури 2009 року, не повернув її до комітету ядерного планування заради збереження французької незалежності у цій сфері.

Більш того, генерал де Голль запропонував у вересні 1958 року концепцію світового тріумвірату – США, Великої Британії та Франції. Метою діяльності цього тріумвірату мало б стати прийняття спільних рішень у сфері глобальної безпеки, зокрема, опрацювання програм стратегічного реагування, насамперед, питання стосувалося б застосування ядерної зброї [3, р. 182].

Між тим, потуга Сполучених Штатів у другій половині XX століття посилилася значним чином, тоді як Франція постала перед національно-визвольним рухом у своїх колоніях. Зокрема, варто пригадати війну за незалежність Алжира (1 листопада 1954 року – 19 березня 1962 року). Хоча за умов існування біполярного світу США і Франція були союзниками по НАТО, проте треба мати на увазі, що політичний розвиток США та Фран-

ції мав різні історичні підвалини та був заснований на протилежних концепціях. США свого часу позбулися статусу колонії у війні за незалежність з Великою Британією, у якій Франція була їхнім союзником, а Франція пройшла через досвід метрополії, яка змушена була визнати незалежність колишніх колоній.

Отже, США ствердилися як антиколоніальна потуга, і американська нація виборола своє право на незалежність у війні. Тоді як Франція має досвід придушення повстань у своїх колоніях та відповідного ставлення до останніх.

Франція взяла активну участь у війні в Косово 1999 року.

Показово, що на події 11 вересня 2001 року Франція відреагувала миттєво. Французький президент був першим союзником, який прибув до Вашингтона і був на зустрічі у Білому домі 18 вересня 2001р. А найвпливовіша французька газета «Монд» на наступний день після терористичних атак надрукувала на першій сторінці статтю редактора під назвою « Ми всі – американці».

На думку французького фахівця Д. Мойсі, у безпекових термінах Париж і Вашингтон є водночас союзниками та суперниками. Прагнення Франції створити автономну європейську ідентичність у сфері безпеки та оборони, хоча формально і схвалюється Вашингтоном, фактично стикається з американськими підходами, заснованими на незаперечному лідерстві США, а не на рівноправному партнерстві [4, р. 132].

Він вважає, що у постбіполярному світі американо-французькі відносини були розбалансованими. Спостерігається забагато пристрасі з боку Франції та замало інтересу з боку США.

Але справжнє партнерство без нівелювання значення цього терміну засновано на співмірності ресурсів національної могутності партнерів. Військовий та економічний потенціал США настільки переважає французький, що вищенаведений брак інтересу з боку США є логічним.

Німецько-американські перипетії. Встановлення партнерства США з Німеччиною має свої прикметні особливості. Зокрема, ці країни були супротивниками у двох світових війнах. У післявоєнному світоустрої Німеччина була розділеною, і ФРН становила особливу стратегічну значущість і для США, і для всієї євроатлантичної системи в контексті протистояння з Радянським Союзом. У постбіполярний період економічний потенціал об'єднаної Німеччини досяг такого рівня, що дозволив їй претендувати на лідерство в Євросоюзі.

Німеччина є членом ООН, однією з країн-засновниць ЄС і НАТО. Взагалі, важко переоцінити стратегічне розташування Німеччини для Північноатлантичного альянсу, особливо після того, як генерал де Голль вивів Францію з військових комітетів НАТО у 1966 році.

Зокрема, авіабаза Рамштайн на терені федеральної землі Рейнланд-Пфальц є однією з баз НАТО та найбільшим опорним пунктом американських військово-повітряних сил за межами США. Більш того, це - одна з двох баз збереження ядерної зброї.

На думку фахівця Р. Перле, без західнонімецького стратегічного простору між Рейном та Ельбою НАТО була б таким собі Атлантичним союзом у формі кола з центром у Франції, морськими кордонами Британії та скандинавською периферією. У 50-х рр. XX ст. ФРН мала суттєве значення у розгортанні тактичного збройних сил США в Європі [5, с. 54].

У постбіполярному світі об'єднана Німеччина претендує на роль лідера Євросоюзу та прагне мати більший вплив на події у світі, зокрема, посівши місце в Раді безпеки ООН.

За аналізом вітчизняного знавця німецької політики А. Кудряченка в останній період розвитку відносини Німеччини та США, інших її союзників в рамках західних воєнних союзів набули деяких ускладнень та поглиблення суперечностей [6, с. 197].

Німеччина не підтримала військову інтервенцію США в Ірак 2003 р., як і її провідний партнер по Євросоюзу – Франція, що спонукало американських аналітиків висунути тезу про «Стару Європу» для позначення країн, які не підтримали цю війну на відміну від держав Центральної та Східної Європи, тобто «Нової Європи». Хоча, цілий ряд країн Західної Європи ввійшов у міжнародну коаліцію під час цієї інтервенції, серед яких потужні європейські країни, такі як Велика Британія та Італія.

Відомо, що розвідувальна сфера становить особливу сферу співпраці. Якщо стратегічне партнерство Великої Британії зі США посилено співпрацею в проєкті електронної системи спостереження Ешелон, то у випадку з Німеччиною, остання сама стала предметом уваги розвідки США.

Суттєвого вдару по стратегічному партнерству Німеччини зі США було нанесено оприлюдненням фактів про прослуховування європейських лідерів засобами розвідки США у 2013 р., зокрема, телефону канцлера. Реакція була миттєвою, А. Меркель зателефонувала президенту США Б. Обамі. На думку німецького політичного аналітика А. Хойзер, той факт, що канцлер Німеччини, вочевидь, мала достатньо доказів, аби подзвонити і пред'явити претензії американському президенту – це дуже серйозно. Цей скандал не вщухне за один день, він ще довго псуватиме трансатлантичні стосунки [7].

Італія: гармонійне поєднання європеїзму і атлантизму. Партнерство Італії зі США не має такого історичного підґрунтя для співробітництва, як, наприклад, культурна та мовна близькість США з Великою Британією або давній військовий союз США з Францією. У другій світовій війні США й Італія були супротивниками. Після цього відбуваються докорінні зміни.

Італія є членом ООН, НАТО, ОБСЄ, Ради Європи, однією з країн-засновниць Європейського Союзу. На встановлення та розвиток стратегічного партнерства зі США вплинули декілька чинників, серед яких: геополітичне становище Італії, яке було важливим для США з огляду на подальше розміщення там американської військової присутності та налагодження плідної співпраці у врегулюванні регіональних криз, важкий стан післявоєнної італійської економіки, який спонукав до залучення фінансової підтримки від офіційного Вашингтона. Італія не мала ядерних амбіцій ні як Франція, яка озброїлася власним ядерним арсеналом, ні як Велика Британія, котра в деякій мірі залежна від постачання складових для своїх ядерних сил зі США.

Прикметно, що Італія, будучи державою середнього рівня, становила і становить інтерес для США з огляду на гіпотетичну співпрацю в Середземноморському регіоні та врегулюванню криз.

Зокрема, на думку науковця Ж.-П. Дарні за часів «холодної війни» Італія стала «авіаносцем» Сполучених Штатів у Середземномор'ї в контексті того, що Югославія Тіто сприймалася як небезпека на кордонах [8, с. 79].

Більш того, суттєвою складовою стратегічного партнерства Італії зі США у військовій царині є розміщення в Неаполі бази 6-го американського флоту. Невдовзі після закінчення другої світової війни ескадра військово-морських сил США, яка перебувала у Середземному морі, була перетворена на 6-й американський флот. До 2004 року штабквартира флоту знаходилася в італійському місті Гаєта. Таким чином, Італія займає стратегічне становище на південному флангу НАТО.

У постбіполярному світі італійські політики постали перед дилемою розвитку спільної зовнішньої політики безпеки та оборони Європейського Союзу. З одного боку, Фран-

ція наполягала на автономності і була рушієм цієї концепції, з іншого, США зберігали домінуючий вплив у сфері безпеки, хоча б і через своє потужне військово-оснащення, засоби військового транспортування, супутникового спостереження, які настільки переважали європейські збройні сили разом узяті, що французькі заклики залишалися непереконливими, принаймні допоки ЄС не мав би відповідного оснащення. Таким чином, Італія балансувала між концепціями атлантизму та європеїзму.

На думку дослідниці В. Вдовиченко, ці обидва вектори слугували засобами впливу на двосторонні відносини зі Сполученими Штатами, а також важелем, за допомогою якого Італія хотіла здобути лідерство у процесі європейської інтеграції [9].

Але, якщо ми розглянемо військову царину:

- Італія взяла участь у війні в Косово 1999 року.
- Після терористичних атак 11 вересня 2001 року у США Італія приєдналася до війни в Афганістані і з часом стала провідною країною у регіональному командуванні «Захід» Міжнародних сил сприяння безпеці в афганській провінції Герат.
- У війні в Іраку 2003 р. Італія, під проводом уряду С. Берлусконі, залишаючись вірною політиці стратегічного партнерства зі США, взяла активну участь на їхньому боці на відміну від інших провідних європейських акторів – Франції та Німеччини.
- Італія взяла участь у міжнародній інтервенції в Лівію 2011 року.

Отже, у безпековій царині Італія залишається стратегічним партнером США. Країною, яка взяла участь у військовій інтервенції в Ірак, проти якої була інша середземноморська країна – Франція та провідна потуга ЄС – Німеччина.

Таким чином, для партнерства Італії зі США характерні асиметричність через суттєву різницю в потенціалі національної могутності обох держав, пріоритетність військового чиннику американської військової присутності в Італії, готовність Італії брати участь на боці США у військових інтервенціях навіть за умов, коли проти цього виступають інші провідні члени ЄС. В Італії концепції атлантизму і європеїзму не є настільки антагоністичними, як у Франції. Італія вважає важливим залишення американської військової присутності в Європі.

Висновки. Стратегічне партнерство зі США провідних європейських акторів в історичній перспективі містить різні основи. Становлення відносин зі США деяких європейських держав прямо протилежні – від війни США з Великою Британією за незалежність до союзу у цій війні США з Францією. До того ж, США ствердилися на світовому стратегічному просторі як антиколоніальна потуга, тоді як деякі країни, зокрема, Велика Британія та Франція, будучи імперіями, з часом вступили у постімперський період свого розвитку. Отже, втрачаючи колишні колонії, метрополії втрачали і певний вплив, тоді як США нарощували свій потенціал від світової супердержави у біполярному світі до наддержави сучасності. А це зумовлює асиметричність стратегічного партнерства з США провідних європейських акторів, ресурси яких і вплив набагато менші за американські.

До гіпотетичної моделі стратегічного партнерства найбільш наближені «особливі відносини» Великої Британії зі США. Країни плідно співпрацюють у військовій та розвідувальній царині, Велика Британія має надзвичайно високий ступінь довіри до США, будучи залежною від них у виробництві ядерної зброї, тоді як Франція має власне незалежне виробництво свого ядерного арсеналу.

Політика стратегічного партнерства Франції з США містить «подвійне дно»: Франція, країна, яка має третій у світі ядерний арсенал, застосовує доктрину стримування, і є палким апологетом розвитку незалежності європейців в царині безпеки та оборони, але водночас, будучи членом НАТО, розраховує у разі глобального конфлікту бути надійно

захищеною усією потугою НАТО і безперечно американськими збройними силами, як складовою НАТО.

Французько-американські відносини іноді містять елементи суперництва. Концепції оптимальної моделі світоустрою двох держав мають деякі відмінності. Серед усіх європейських партнерів США саме Франція наполегливо обстоює автономність європейців у царині безпеки та оборони. У Франції постійно ведуться дебати з приводу переваги багатополярного світу над однополюсною моделлю. Ця країна має свою «особливу» політику в НАТО з досвідом свого виходу та повернення у військові комітети НАТО. Відсутність консенсусу зі США щодо врегулювання певних криз, зокрема, таких як війна в Іраку 2003 р., та деякі факти суперництва стоять на заваді характеристики французько-американських відносин як справжнього стратегічного партнерства. Рівень відносин цих країн більш тяжіє до ситуативного стратегічного партнерства.

Відносини США з Німеччиною та Італією докорінним чином змінилися після другої світової війни. У ядерній царині існує суттєва відмінність потенціалу між країнами: ядерна потуга США та без'ядерні Німеччина та Італія. Між тим, США мають певну залежність від цих партнерів, йдеться про надання ними території своїх держав для військових баз США, які надають останнім можливість військової присутності в Європі. Завдяки базам в Італії США можуть бути оперативними в регіоні Середземномор'я, а Німеччина взагалі мала ключову значущість у розташуванні військових НАТО під час протистояння з Організацією Варшавського договору. Але із закінченням біполярного світу та зростанням ваги Німеччини на світовій арені остання прагне отримати більше впливу на світові події, зокрема через входження у Раду безпеки ООН; вона як і Франція не завжди має консенсус з США щодо врегулювання криз та прагне позбутися певного патерналізму з боку США.

Незважаючи на те, що США мають глобальний вплив на стратегічний простір, ця країна зацікавлена в партнерстві з Німеччиною та Італією через їхнє геополітичне розташування та вплив в Євросоюзі. Виважена співпраця з Німеччиною, яка претендує на лідерство в Євросоюзі, є запорукою гармонійних відносин офіційного Вашингтону з ЄС, а підтримка Італією американського зовнішньополітичного курсу має суттєву значущість для американської присутності в Середземномор'ї, їхньої військової оперативності та врегулюванні криз в цьому регіоні.

Відносини США з Італією та Німеччиною містять ознаки асиметричності та ситуативного партнерства, але й більшої військової залежності від США через знаходження на їхніх територіях американських військових баз.

Список використаної літератури

1. Фолклендская война. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.avianosec.com/140.shtml>.
2. В Лондоне официант попытался «арестовать» Тони Блэра за вторжение в Ирак. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://world.lb.ua/news/2014/01/21/252544_londone_ofitsiant_popitalsya.html.
3. Lundestad G. Euroamérique. Les relations Europe de l'Ouest-Amérique du Nord, de 1945 à nos jours / G. Lundestad. – Paris : Eyrolles, 2013. – 456 p.
4. Haass R. Transatlantic tensions : the United States, Europe, and problem countries / R. Haass. – Washington: Brookings Institution Press, 1999. – 251 p.
5. Perle R. Reshaping Western Security: The United States faces a united Europe / R. Perle. – Washington: The AEI Press, 1991. – 162 p.

6. Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього / за редакцією А. І. Кудряченка. – К. : Фенікс, 2009. – 541 с.
7. Шпигунський скандал: стосунки між США та Німеччиною зіпсовано надовго. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.euronews.com/2013/10/25/fall-out-from-spy-scandal-set-to-sour-us-eu-relations-for-the-foreseeable-future>.
8. Darnis J.-P. Une politique extérieure entre Europe et Méditerranée / J.-P. Darnis // Questions internationales. – 2013. – № 59. – p. 78-83.
9. Вдовиченко В. Взаємозв'язок атлантизму і європеїзму у зовнішній політиці Італії (1992-2001 рр.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://histans.com/JournalALL/mo/mo_2012_21/15.pdf.

THE LEADING EUROPEAN ACTORS STRATEGIC PARTNERSHIP WITH THE USA

Mitrofanova O. O.

PhD of Political Science, Senior Research Fellow at the Institute of World History of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Abstract. *The world's sole superpower partnership with the leading European actors largely influences the contemporary world order. Nowadays, the consensus of Euro-Atlantic countries in decision making contributes to the rapid crisis management, while the opposite approaches or even spying for the partner country destroy transatlantic solidarity.*

The strategic partnership of the leading European countries with the United States of America defines the European security architecture. This article analyses the common principles, the development trends and differences in establishing partnerships of powerful European countries with the world's sole hyperpower, especially in the context of security and military cooperation.

The strategic partnership with the USA of the leading European actors has different historical bases. The establishment of the relations with the USA of some European countries is various from the Independence war of the USA with the Great Britain to American alliance with France in this war.

At the beginning of the XXI century the special relationship between the United Kingdom and the United States of America being the most appropriate model of the strategic partnership continues to be successfully operative. These countries effectively cooperate in military and intelligence spheres; the United Kingdom has a very high degree of confidence to the USA being dependent on this country in nuclear weapon industry, while France has its own independent production of its nuclear arsenal. The situational strategic partnership of France with the USA has the rivalry elements and the difference of the future European security system concepts. Despite the fact that the USA have a global impact on the strategic landscape that country is interested in cooperation with Germany and Italy considering their geopolitical position and influence within the EU. A fruitful cooperation with Germany that claims leadership in the European Union guarantees harmonious USA-EU relations and the support the American foreign policy by Italy has a significant importance for the USA presence in the Mediterranean, their military operability and crisis management in this region.

Key words: *EU, France, Germany, Great Britain, Italy, NATO, strategic partnership, USA.*

Referances

1. Folklendskaya voyna [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.avianosec.com/140.shtml>.
2. V Londone ofitsiant popytalsya «arestovat» Tony Blaira za vtorzhenie v v Irak. – [Electronic resource]. – Access mode: http://world.lb.ua/news/2014/01/21/252544_londone_ofitsiant_popitalsya.html.
3. Lundestad G. Euroamérique. Les relations Europe de l'Ouest-Amérique du Nord, de 1945 à nos jours / G. Lundestad. – Paris : Eyrolles, 2013. – 456 p.
4. Haass R. Transatlantic tensions : the United States, Europe, and problem countries / R. Haass. – Washington : Brookings Institution Press, 1999. – 251 p.
5. Perle R. Reshaping Western Security: The United States faces a united Europe / R. Perle. – Washington : The AEI Press, 1991. – 162 p.
6. Ukraina v Evropi: poshuky spil'niogo maybutniogo / za redaktsiyeu A. I. Kudriachenka. – K. : Fenix, 2009. – 541 p.
7. Shpyguns'kyu skandal: stosunky mizh SSHA ta Nimechchynoyu zipsovano nadovgo. – [Electronic resource]. – Access mode: <http://ua.euronews.com/2013/10/25/fall-out-from-spy-scandal-set-to-sour-us-eu-relations-for-the-foreseeable-future>.
8. Darnis J.-P. Une politique extérieure entre Europe et Méditerranée / J.-P. Darnis // Questions internationales. – 2013. – № 59. – p. 78-83.
9. Vdovichenko V. Vzayemozviazok atlantyzmu i evropeizmu u zovnishniy politytsi Italii (1992-2001 rr.). – [Electronic resource]. Access mode: http://histans.com/JournALL/mo/mo_2012_21/15.pdf.

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПАРТНЕРСТВО С США ВЕДУЩИХ ЕВРОПЕЙСКИХ АКТОРОВ

Митрофанова О. А.

Кандидат политических наук, старший научный сотрудник Государственного учреждения «Институт всеобщей истории Национальной Академии наук Украины».

Аннотация. *Партнерство единственной мировой сверхдержавы с ведущими акторами Европы в значительной степени влияет на современный миропорядок. На сегодняшний день единодушие в принятии решений странами евроатлантического пространства способствует быстрому урегулированию кризисов, тогда как противоположные подходы или даже шпионаж в стране – партнере разрушает трансатлантическую солидарность.*

Стратегическое партнерство ведущих европейских акторов с США определяет архитектуру европейской безопасности. Исследуются общие основы, тенденции развития и отличия в установлении партнерства с единственной мировой сверхдержавой влиятельных европейских стран, особенно в контексте сотрудничества в военной сфере и сфере безопасности.

Стратегическое партнерство с США ведущих европейских акторов в исторической перспективе содержит различные основы. Становление отношений с США некоторых европейских государств прямо противоположно – от войны США с Великобританией за независимость до союза в этой войне США с Францией. В начале XXI столетия « особые отношения » Великобритании с США, которые наиболее соответствуют модели стратегического партнерства, продолжают успешно функционировать. Страны плодотворно сотрудничают в военной и разведывательной области, Великобритания имеет чрезвычайно высокую степень доверия к США, будучи зависимой от них в производстве ядерного оружия, тогда как Франция имеет собственное независимое производство своего ядерного арсенала. Ситуативное стратегическое партнерство Франции с США содержит элементы соперничества и отличие концепций относительно будущей системы европейской безопасности. Несмотря на то, что США имеют глобальное влияние на стратегическое пространство, эта страна заинтересована в партнерстве с

Германией и Италией из-за их геополитического положения и влияния в Евросоюзе. Взвешенное сотрудничество с Германией, которая претендует на лидерство в Евросоюзе, является залогом гармоничных отношений официального Вашингтона с ЕС, а поддержка Италией американского внешнеполитического курса имеет существенное значение для американского присутствия в Средиземноморье, их военной оперативности и урегулировании кризисов в регионе.

Ключевые слова: Великобритания, Германия, ЕС, Италия, Франция, США, НАТО, стратегическое партнерство.